Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunnan talousvaliokunnalle | Täydentävä selvitys | 1/2
Hallitusneuvos Inkalotta Nuotio-Osazee | 1.12.2025 | VN/16/2025-TEM-

Viite: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion erityisrahoitustoiminnasta ja sen järjestämisestä ja siihen liittyviksi laeiksi

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN TÄYDENTÄVÄ SELVITYS EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE KOSKIEN HALLITUKSEN ESITYSTÄ HE 64/2025 VP JA PEVL 47/2025 VP, 6 §:N 1 MOMENTTI.

Kotimaan rahoitus ja valtuus
Yhtiön toiminta jakautuu kotimaan rahoitukseen ja vienninrahoitukseen. Kotimaan rahoituksen tuotteina ovat lainat ja takaukset. Kotimaan toiminnasta syntyvät luotto- ja takaustappiot korvataan vuosittain (50 %:ia tai 80 %:ia yhtiön vahvistaman tappion määrästä) valtioneuvoston luotto- ja takaustappiositoumuksen perusteella talousarviomomentilta 32.40.47. Ehdotuksen 6 §:n 1 momentin mukainen esitetty kotimaan rahoitusvaltuus on 10 miljardia euroa.

Vienninrahoitus ja valtuus
Vienninrahoitus on määritelty ehdotuksen 4 §:ssä. Vienninrahoituksen tuotteina ovat vientitakuut ja vientiluotot. Vienninrahoitukseen liittyen tappioiden kattamisesta on säädetty ehdotuksen 17 §:n 2 momentissa. Tappiolla ei ole välittömiä budjettivaikutuksia, vaan yhtiön ja tytäryhtiö SVL:n vapaat omat pääomat sekä valtiontakuurahaston varat toimivat puskurina (talousarviomomentilta 32.40.60, jota on käytetty erittäin harvoin). Ehdotuksen 6 §:n 1 momentin mukainen esitetty vienninrahoituksen kokonaisrahoitusvaltuus on 40 miljardia, jota on eritelty liitteen ehdotuksessa tarkemmin PeVL:n (kohta 14) vaatimusten mukaisesti.

⇨ Kotimaan rahoitustoiminta ja vienninrahoitustoiminta ovat siis erillisiä, eikä **kotimaan takaukset** sekä **vienninrahoituksen vientitakuut** näin ollen käytä samaa valtuutta. (Ehdotamme kotimaan takausten mainintaa nimenomaisesti 6 §:n 1 momentin 1 kohdan valtuudessa kts. liite.)

Vientitakuut ja vientiluotot
Vienninrahoituksen keskeisin riski on luottoriski. Luottoriski voidaan kattaa joko vientitakuulla tai vientiluotolla. Vientiluoton myöntäminen kattaa koko luottoriskin ja sen lisäksi hankkeeseen liittyvän rahoituksen. Käytännössä sen, rahoitetaanko hanketta vientitakuulla ja/vai vientiluotolla ratkaisee se, onko hankkeessa yksityistä pankkia rahoittajana.

Ehdotuksen tavoitteena on selkeyttää valtuuksia ja päästä eroon nykytilan mukaisista päällekkäisistä valtuuksista. Nykytilassa vientiluottojen luottoriski katetaan vientitakuilla. Tästä johtuen nykyisin vientiluotoille on erillinen 33 miljardin euron valtuus ja vientitakuille erillinen 38 miljardin euron valtuus. Nämä valtuudet ovat päällekkäisiä tilanteessa, jossa Finnvera -konserni rahoittaa vientiluoton, eikä pankki osallistu rahoitukseen.

Esityksen tavoitteita 6 § koskien:
- se, ettei lain tasolla tarkasti määritellä rahoitusinstrumentteja, mahdollistaa markkinoilla tapahtuvien muutosten huomioimisen

- lukuisten erillisten valtuuksien kokoaminen yhteen ja näin kokonaiskuvan saaminen valtuuksien määrästä on helpompaa
- päällekkäisistä valtuuksista luopuminen

Muutosesitys 6 §:n 1 momentti
Valtuus halutaan pitää valtion näkökulmasta selkeänä.
Yhtiöllä on toimivalta myöntää vientitakuita 40 miljardilla eurolla ja yhtiöllä on toimivalta myöntää vientiluottoja 40 miljardilla eurolla. Ei ole tarkoituksenmukaista ennalta jakaa edellä mainittua 40 miljardin euron valtuutta vientitakuun ja vientiluoton kesken, koska vientiluoton myöntäminen riippuu yksityisen rahoittajan (pankki) osallistumisesta hankkeeseen, eikä yksityisen rahoituksen saatavuutta voida etukäteen ennakoida. Finnveran ja tätä kautta valtion näkökulmasta luottoriski on sama riippumatta siitä, käytetäänkö vientiluottoa vai vientitakuuta. Valtion vastuun enimmäismäärä on ehdotuksessa vienninrahoituksen osalta kuitenkin 40 miljardia.

Liite - Täsmennysehdotus 6 §:n 1 momenttiin

6 § Rahoitusvaltuudet

1 momentti
Yhtiön ja sen tytäryhtiöiden ***5 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 3 momentissa*** tarkoitettujen sitoumusten määrä saa olla enintään 50 miljardia euroa, josta

1) ***kotimaan rahoituksen lainojen, takausten ja muiden vastuusitoumusten valtuuden osuus on enintään 10 miljardia euroa,***

2) ***vientitakuiden valtuuden osuus on enintään 40 miljardia euroa,***

3) ***muiden vienninrahoituksen vastuusitoumusten valtuuden osuus on enintään 40 miljardia euroa.***

Kohtien 2 ja 3 mukaiset valtuudet eivät kuitenkaan saa olla yhteensä enempää kuin 40 miljardia euroa. Enintään 20 miljardia euroa edellä kohtien 1, 2 ja 3 mukaisista valtuuksista voi olla 10 §:n ja 11 §:n mukaisissa menettelyissä päätettyä rahoitusta.

Huomiot 6 §:n 1 momentin muotoilusta:

- ⇨ *esim. 20+20 (vientitakuut + muut vienninrahoituksen vastuusitoumukset) laskeminen ei tässä toimi, koska ei voida ennakoida markkinoita ja pankkien osallistumista rahoituksiin (kts. edellä perustelut)*
- ⇨ *jos poistetaan virke: ” Kohtien 2 ja 3 mukaiset valtuudet eivät kuitenkaan saa olla yhteensä enempää kuin 40 miljardia euroa.”, silloin 50 miljardin euron kokonaisvaltuus tulisi nostaa 90 miljardiin euroon. Muutos olisi merkittävä ja asiasta ei ole keskusteltu valtioneuvostossa ja VM:n kanssa. Asia voidaan ratkaista esittämällämme tavalla pitäen vienninrahoituksen kokonaisvaltuus 40 miljardissa eurossa.*
- ⇨ *Esityksen 6 §:n 1 momentin 2 kohta erittelee PeV-lausunnon mukaisesti takuun (laissa on erikseen säädettävä vähintään takauksen **tai** takuun antamista koskevasta valtuudesta erikseen). Yllä esitetyllä tavalla tulisi lisäksi säädettyä 6 §:n 1 momentin kohdassa 1 myös takaus.*

JAKELU Eduskunnan talousvaliokunta
TIEDOKSI TEM/OHJY